

En politisk godkendt plan for indsatsen i Slagelse Kommune på hjerneskadeområdet har foreløbig ført til etablering af Hjernens hus, ansættelse af en neuro psykolog og en hjerneskadekoordinator samt mere glidende overgange internt i systemet, fordi alle kender hinanden og hinandens kompetencer bedre.

Slagelse Kommune lagde en plan

AF KIRSTEN NIELSEN,
UDVIKLINGSKONSULENT,
HANDICAP OG SOCIALPSYKIATRI,
SLAGELSE KOMMUNE.

Inden for handicap og psykiatriområdet i kommunerne findes flere "grupper" af borgere, som rammes af sygdomsforløb, der kun kan afhjælpes ved et tæt samarbejde på tværs af sektorer og faggrupper.

Men at få koordineret indsatsen, så det bliver muligt at give de enkelte borgere et kvalificeret og sammenhængende tilbud, er vist mange steder i landet en velkendt problematik. Det var det også for de kommuner, der 1. januar 2007 blev sammenlagt til Slagelse Kommune.

Slagelse Kommune har 77.450 indbyggere og er en sammenlægning af fire tidligere kommuner i det daværende Vestsjællands Amt.

Med nedlæggelse af amterne har de nye kommuner samtidig fået et betydeligt større ansvar for indsatsen på en række områder inden for handicap og socialpsykiatriområdet, blandt andet i forhold til den sociale og fysiske rehabilitering af mennesker med en erhvervet hjerneskade.

Og Slagelse Kommune var kun få måneder "gammel", da den første nye sag om en borger, der var ramt af en alvorlig hjerneskade, kom ind i Center for Handicap og Socialpsykiatri – en sag, hvor der ville blive behov for en bred tværfaglig indsats.

Hvad kan vi, og hvad vil vi?

På denne baggrund var det nærliggende at indkalde ledelsesrepræsentanter fra alle relevante fagområder og stille spørgsmålet: Hvordan etablerer vi indsatsen for mennesker, der rammes af en hjerneskade i vores nye kommune? Hvad kan vi? Hvad vil vi?

Alle mødedeltagere havde fra tidligere job erfaringer med sig om, hvor ressourcekrævende disse forløb kan blive, når den samlede indsats ikke fungerer. Og hvor store omkostninger det kan få for borgeren og dennes pårørende, så beslutningen om at prioritere det tværfaglige samarbejde højt var ikke svær. Det var ledergruppens intentioner så tidligt som muligt i kommunens "historie" at få skabt en rollemodel for tværfagligt samarbejde – en model som evt. også kunne anvendes i forhold til andre

grupper af borgere, hvor et udbygget tværfagligt samarbejde er en nødvendighed.

Samtidigt blev det på mødet tydeligt, at den nødvendige faglige ekspertise, der skal til for at kunne opbygge en velfungerende indsats på hjerneskadeområdet, var til stede i kommunen¹. Det blev derfor besluttet at nedsætte en tværfaglig arbejdsgruppe, som skulle udarbejde forslag til den fremtidige organisering og udvikling af området. Ledergruppen dannede en styregruppe, som definerede arbejdsgruppens opgaver. Ledergruppen stod til rådighed som den gruppe, arbejdsgruppen skulle referere til, og som undervejs kunne træffe nødvendige beslutninger. Der blev stillet en udviklingskonsulent fra Center for Handicap og Socialpsykiatri til rådighed for arbejdet.

Gruppens arbejdsopgaver

I forhold til indsatsen for mennesker med erhvervet hjerneskade er der gennem årene oparbejdet mængder af viden og dokumentation for:

- borgerens vanskeligheder
- problemstillinger i den faglige indsats på alle niveauer

Arbejdsgruppen valgte derfor at gå direkte i gang med at koncentrere sig om den fremadrettede indsats i Slagelse Kommune og at få kortlagt og beskrevet:

- det enkelte fagområdes ydelser og organisering i forhold til målgruppen
- problemstillinger og barrierer i indsatsen
- behov for en fremtidig udvikling af tilbud
- forslag til fremtidige samarbejdsformer og organisering af indsatsen
- forslag til kompetenceudvikling af medarbejdere
- inddragelse af borgerne i prioriteringen af de fremtidige indsatsområder

Arbejdsgruppen kategoriserede de konkrete forslag i redegørelsen under overskrifterne – Forbedring af indsatsen:

Foto: Sonja Iskov

- ved ændrede samarbejdsformer eller organisationsændringer
- ved brug af konkrete værktøjer eller valg af metoder
- ved udvikling af nye tilbud
- ved uddannelse, vidensdeling og dannelse af netværker
- i samarbejdet med borgeren og eksterne samarbejdspartnere

Den konkrete plan

Arbejdsgruppens redegørelse blev bearbejdet til et forslag til en konkret plan for udviklingen af den fremtidige indsats for mennesker med en erhvervet hjerneskade i Slagelse Kommune.

I forslaget er beskrevet 15 konkrete initiativer, som vil kunne skabe et godt fundament for en kvalificeret og sammenhængende indsats på området i fremtiden. Det kan være svært at fremhæve enkelte dele som mere betydningsfulde forslag end andre, men opstart af "Hjernens Hus" opleves som et centralt element.

"Hjernens Hus" er tænkt som det kommunale omdrejningspunkt for indsatsen på hjerneskadeområdet. Stedet, hvor aktiviteter for målgruppen og deres pårørende etableres, og stedet hvor de lokale interesseorganisationer har deres base.

Derudover er forslaget om ansættelse af en neuropsykolog og en hjerneskadekoordinator et bærende element for implementering af flere af planens øvrige forslag. Det har derfor været en forudsætning at sikre planen politisk opbakning.

Som noget unikt for Slagelse er det politiske niveau ved sammenlægningen organiseret i et Byråd og 12 udvalg. Det har betydet en særlig politisk interesse og bevågenhed på alle fagområder. Indsatsen på Handicap og socialpsykiatriområdet hører under Udvalget for Handicap- og Socialpsykiatri. Dette udvalg har godkendt arbejdsgruppens kommissorium og har løbende holdt sig orienteret om arbejdet.

Styregruppen har desuden sikret, at øvrige ud-

valg, der har ansvar for dele af den samlede indsats, var orienteret og involveret.

Tværgående samarbejde og koordinering af den kommunale indsats har generelt politisk bevågenhed. I Slagelse er det vores erfaring, at hvis særlige områder skal fremmes på det politiske niveau, er det vigtigt at vægte en sagsfremstilling, der både bygger på viden og facts, men også på et fremadrettet perspektiv for, hvordan en evt. "investering" på sigt vil kunne gavne såvel borgerne, som den samlede kommunale indsats.

Der har generelt været politisk opbakning i de respektive udvalg til arbejdet, og Udvalget for Handicap og Socialpsykiatri traf derfor i september 2008 beslutning om, at der i forbindelse med budget 2009 blev afsat penge til ansættelse af en neuropsykolog og en hjerneskadekoordinator. Begge stillinger blev besat 1. februar 2009.

I Slagelse Kommune har vi fået mange spørgsmål om, hvordan det har været muligt at iværksætte en så omfattende proces tre måneder efter kommunesammenlægningen. Der har selvfølgelig været perioder, hvor arbejdsgruppen har haft vanskelige vilkår, og hvor alle har haft rigtig travlt – men ved et tilbageblik har det været en rigtig beslutning. Prioriteringen af det fælles projekt i opstarten har på mange måder gavn timer samarbejdet i vores kommune. Samarbejdet glider trods alt nemmere, når der opnås kendskab til hinanden og tillid til, at vi har kompetente kollegaer i alle dele af organisationen.

Som bekendt vokser træerne ikke ind i himlen, og vi har stadig et stykke vej endnu, inden vi i Slagelse Kommune kan påstå, at vi har en koordineret indsats på hjerneskadeområdet, der kan tilbyde borgerne en kvalificeret og sammenhængende indsats – men vi er godt på vej. ■

Har du fået lyst til at læse mere om Slagelse Kommunes Udviklingsplan kan du gå ind på hjernebussen.dk eller kontakte udviklingskonsulent Kirsten Nielsen på tlf. 5857 4024 eller kinie@slagelse.dk

"Hjernens hus" er tænkt som det kommunale omdrejningspunkt for indsatsen på hjerneskadeområdet. Stedet, hvor aktiviteter for målgruppen og deres pårørende etableres, og stedet hvor de lokale interesseorganisationer har deres base.

1 Genoptræningen var ved sammenlægningen organiseret i specialer, herunder et speciale for genoptræning af hjerneskadede. Kommunen havde overtaget amtets Center for specialundervisning, som har en mangeårig ekspertise i genoptræning af kognitive vanskeligheder, tale, sprog og kommunikation, læsning, skrivning og regning. Hjemmeplejen og den socialpædagogiske støtte i borgernes hjem havde erfarne medarbejdere på området, og jobcentret deltog med stor interesse for, at kunne koble kommunens øvrige faglige ekspertise sammen med deres erhvervsafklaring af borgere der rammes af en hjerneskade.